

Еш С.М., Эш С.Н., S. Esh, ст. викладач
Гнатенко О.А., Гнатенко Е.А., O. Gnatenko
канд. екон. наук, доцент
Кафедра фінансів
Національний університет харчових технологій
National University of food technologies, Kiev, Ukraine

Стратегічний потенціал підприємства в системі антикризового управління

Стратегический потенциал предприятия в системе антикризисного управления

Strategically potential of enterprise in anti-crisis management system

Розглянуто сутність стратегічного потенціалу підприємств в системі антикризового управління, обґрунтовано проблеми визначення стратегічного потенціалу в умовах ринкової конкуренції.

Рассмотрено сущность стратегического потенциала предприятий в системе антикризисного управления, обобщено проблемы определения стратегического потенциала в условиях рыночной конкуренции.

Examination essence strategically potential of the enterprises in anti-crisis management system, problems definitions strategically potential in the conditions of the market competition are grounded.

У сучасних умовах господарювання переважна більшість підприємств функціонує у складному зовнішньому середовищі, яке змушує їх адаптуватись до умов, здійснювати пошук можливих шляхів виживання у ринковій економіці з урахуванням чинників невизначеності та нестійкості економічного середовища. Розробка та використання стратегічного потенціалу підприємств будь-якої галузі є актуальною науковою задачею.

Термін «потенціал» (від лат. «potentia» – сила) означає здатність здійснювати роботу. У сучасній вітчизняній та зарубіжній економічній літературі термін «потенціал» визначає можливості, запаси, наявні сили та засоби, які можуть бути використані [1, с. 53].

Одним із основних аспектів успішної діяльності підприємств є забезпечення їх ефективного розвитку та постійного удосконалення. Головним у цьому питанні є розробка певних заходів, спроможних забезпечити успіх господарюючому суб'єкту. Сукупність заходів, які можуть попередити кризові явища, розробити механізм виходу із нестабільного фінансового стану формують систему антикризового управління. Обов'язковою складовою такої системи є розробка стратегічного потенціалу.

Стратегічний потенціал підприємства нами пропонується розглядати як можливість досягнення встановленої мети розвитку господарюючого суб'єкта в умовах відносної сталості зовнішнього середовища і мети діяльності з урахуванням тенденцій зміни внутрішніх параметрів діяльності. Використовуючи дане визначення, основними складовими стратегічного потенціалу підприємства в системі антикризового управління можуть бути тільки такі елементи, які спроможні забезпечити економічний розвиток. В сукупності такі елементи формують підсистему управлінських заходів з діагностики, попередження та нейтралізації ендогенних та екзогенних негативних впливів на підприємство з метою забезпечення його стійкої конкурентної переваги на ринку.

Стратегічний потенціал в системі антикризового управління підприємством, на нашу думку, включає такі складові:

- формування мети і цілей розвитку – забезпечує формування місії підприємства та розроблення цілей з урахуванням можливостей внутрішнього середовища та обмежень ринку;
- оцінювання економічного потенціалу підприємства в системі антикризового управління – встановлення оцінки рівня економічного потенціалу на підставі результатних показників його діяльності (ринкова вартість підприємства, ефективність використання капіталу, фінансовий результат діяльності тощо), які не охоплюють усіх складових економічного потенціалу, однак дають змогу оперативно отримати максимально наближену і надійну його оцінку;
- вибір напрямів розвитку – складова, яка забезпечує розроблення та

узгодження напрямів розвитку підприємства з його місією – генеральною стратегією та цілями – кінцевими результатами, яких треба досягти;

- планування розвитку – передбачає формування плану і програми розвитку на основі вибору й розрахунку планових індикаторів: інтегрального показника якості продукції, фінансового стану, якості персоналу підприємства; коефіцієнта відтворюваності технологічного процесу, середнього темпу приросту (зниження) питомої ваги операційних витрат у загальному обсязі доходу (виручки) від реалізації продукції; показників нематеріальних активів; імідж підприємства та ін.;

- моніторинг індикаторів і регулювання процесу – є цілеспрямованим впливом на діяльність підприємства з метою попередження кризовим явищам, відстеження рівнів показників внутрішнього і зовнішнього середовища. Така складова стратегічного потенціалу є однією з основних оскільки передбачає контроль зі діяльністю, прийняття рішення щодо необхідності чи недоцільності втручання у процес антикризового розвитку.

У процесі антикризового управління стратегічним потенціалом підприємство має здійснювати аналіз середовища, в якому воно функціонує: формувати заходи щодо збереження створеного потенціалу, здійснювати пошук додаткових джерел фінансового забезпечення, способи конкурентної боротьби при завоюванні стійких позицій на зовнішніх і внутрішніх ринках конкурентоспроможної продукції [2, с. 82].

Система антикризового управління стратегічним потенціалом повинна мати постійно діючий характер – це означає, що аналіз зовнішнього середовища та чинників, що впливають на підприємство, має здійснюватися постійно; для ефективного антикризового управління стратегічним потенціалом необхідно враховувати як внутрішні, так і зовнішні складові потенціалу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Фінансове забезпечення розвитку підприємств / [І.О. Бланк, Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва та ін.]; за ред. І.О. Бланка. – К.: КНТЕУ, 2011. – 344 с.

2. Азарова А.О Математичні моделі оцінювання стратегічного потенціалу підприємства та прийняття рішень щодо його підвищення: монограф. / А.О. Азарова, О.В. Антонюк. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 168 с.